ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5482 — 6/19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1904 — ՈՒՐԲԱԹ — 2 ՁԻԼՀԻՃՃԷ 1321 — ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5482

درعلیه غازته‌سی ادارهٔ‌خانه‌سنه «آره‌ول»

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳՈԼԻՍ, Գալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ. 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20

ՅՈՐԻՍԱՆ ԱՍՈՒԼԻՍՆԵՐ

ԲԱՅԱՌԻԿ ԹԻՒԵՐԸ

Այս տարի ալ չաբաթաթերթերէն եւ օրաթերթերէն մանք հրատարակեցին բացառիկ թիւեր, ոմանք սովորականէն աւելի ծաւալով եւ վաճառեցին անփոփոխ գիներով: Ինչպէս այդ թերթերէն մէկ քանին ծանոյց, այդ բացառիկ թիւերը — որոնք անուշադ սովորականէն աւելի ապուած էին — գրեթէ ամբողջովին ըսպառած էին: Դուսառցի շատ ընթերցասէրներ, փափաքեցան ունենալ այդ թիւերէն, բայց միջոց կը պակսէր:

Ասոնք շատ լաւ գաղափար մը կազմել կուտան մեր գրական ճաշակին վերայ, ու մտածել կը թելադրեն թէ ժողովուրդը գիտէ գնահատել գրական օգտակար ձեռնարկները:

Սակայն բացառիկ թիւերուն մէջ միշտ պակաս մը կը նշմարուի: Մենք գաւառացիներս որ Պոլսէն հեռու կը գտնուինք, ինչո՞ւ չճանչնանք մեր գրականութեան մշակները: Մալիւմաքի խմբագիրներէն Վ. Գ. Թովմասեան զրկած էր ինծի Սթանպուլի գրական բացառիկ թիւը: Հիացումս չկրցայ զսպել զայն թղթատելով: Փրաւացի ամէնէն նշանաւոր գրագէտներու յօդուածներուն հետ կը փայլէին նաեւ անոնց կենդանագիրները:

Կը ցանկայինք տեսնել բացառիկ թիւերու մէջ գրական հրապարակին ծանօթ գրիչներ, ինչպէս նաեւ զանոնք ստորագրողներու կենդանագիրները: Այն տեսն կրնան վստահ ըլլալ որ շատ աւելի ընդունելութիւն պիտի գտնեն, հեռաւոր նաեւ չեն: Կը սպասենք 1905ին, բացառիկ թիւերը աւելի ճոխացած տեսնելու:

Ե. Հ. ՇԻՒՀԷՐԵԱՆ

"ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒ,,ՆԵՐԸ

Մօտաւորապէս տեղի ունեցող պատրիարքական յանձնարարութիւնը՝ Մայրենի լեզուներու գործածութեան ընդհանրացմանը մասին՝ վերջիւնցուց ինծի այն խակերձ գրախօսականը, զոր հրատարակած էինք ասկէ երեք տարի առաջ, այս սիւնակներուն մէջ, մասնաւորապէս ծանրանալով ա՛յն խառնածին լեզուին վրայ, օրով կը յատկանշուին այդ գրքերը: Այն ատենէն ի վեր լեզուական աղճատ փոփոխութիւններ միայն կրեցին անոնք, ու, այսօր, հետաքրքիր ընթերցող մը կը հանդիպի անոնց մէջ ա՛յնպիսի հոլովումներու, բառերու, դարձուածներու եւ օներու, որոնք տիրող գրական լեզուին խառնավարումները կրնան համարուիլ ապահովապէս: Չէ՛ կարելի ժխտել թէ դասագրքի մը բուն արժէքը կը կայանայ մէթոտի կանոնաւորութեան, լեզուի լրատակութեան ու սահունութեան եւ նպատակայարմար հանդամանքի մէջ, առանց որոնց, նոյն իսկ բարձրերէն բխող ուղղութիւններ չեն զօրեր նպաստել անոր գործածական դառնալուն: Հետեւաբար, եթէ անկեղծօրէն փափաք կը զգացուի աճեցուն հանմատութեան մը հասցնել Մայրենի Լեզուներու սպառումը, ասով հասայթի նոր աղբիւրով մը օժտելու համար Նպատից Ցանձնաժողովը, խիստ բանաւոր է՝ կարծեմ՝ մանկավարժ եւ արդի ուսումնարանի ընտել ձեռնհաս անձնուրաբերութեան մը յանձնել զանոնք, ուշադիր սրբագրութեան մը բովէն անցուելու մատդրութեամբ: Ու այն ատեն ամէն անօրէն կամ ուսուցիչ ինքնաբեր յօժարութեամբ պիտի փութայ օգուտ քաղել այդ գրքերէն, քանի որ այժմ Մայրենի Լեզուներու նպատակին ծառայող մրցարդ գրքեր սակաւաքիւ են հրապարակին վրայ: Ղեմամիտ ուսուցիչ մը իր կոչման անգիտակցութիւն պիտի նկատէ իրաւամբ ընդունիլ Մայրենի Լեզուներու գործածութիւնը իր շրջանակին մէջ եւ մերժել տարբեր եւ աւելի նպատակայարմար հրատարակութիւններ, պարզապէս Նպատից Ցանձնաժողովի հասոյթները բազմապակեալ խայծէն առաջնորդուած: Ասիկա ամենամեծ թշնամութիւն մը պիտի ըլլար ա՛յն մատաղ մանուկներուն հանդէպ, որոնց դաստիարակութեան կամ կրթութեան փափուկ պատասխանատուութիւնն ենք ստանձնած:

ՄԻՍԱՔ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՈՍՏՈՍՓՈՅԹ ՏՆՕՐԷՆԸ

Ե. Ս. ՍՈՒՐԻՆԵԱՆԻՆ

Ձեր զաւակին պաշտօնավարութեան վերայ մեր գրած քննադատութեանց առթիւ պաշտպանողականիդ կարդացի. շատ անեղի գտայ զայն եւ ցաւելով կ'ըսեմ որ չէի սպասեր այդչափ վրան բաց պաշտպանութիւն մը. գէթ գիտցած ըլլալու էիք որ Չանչանիչ իրականութեան առջեւ արդարացուցիչ ապացոյցներ չէք բերած: Ձեր երկարաբանում գրութիւնը պաշտպանողական մը չէ Ձեր զաւակին՝ Հրանտ էֆէնտի Սուրէնեանի՝ պաշտօնավարութեան դէմ. ո՛վ իր մեծունին սեւ ըներ է որ դուք ալ հրապարակաւ ըսէք: Լաւ կը յիշէք անշուշտ որ Ձեր զաւակին իրական արժէքը երեւան ելլելու տեսնողը տարբ աաքին չունէրնիդ Ռոստոմ առիթ, սասր անոր քով նոր անօրէնին չուրջը վարկ մը շինելու ջանքերով եւ քիչ մը լուսախաբ եղաք, երբ Ձեր իսկ ներկայութեան, Թաղ. Խորհրդարանին մէջ Ձեր զաւակին պաշտօնավարութեան տարկար կողմերը մատնանիշ եղաւ ուսուցչի մը կողմէ: Ընդունինք, սիրելի՛ Սուրէնեան

էֆ., որ գործաւորին իսկական արժէքը ու պաշտպանը լոկ իր արտադրած գործն է. այլապէս ամէն պաշտպանութիւն խարխալ է եւ կարճատեւ: Երբ լսեցիք որ անոր անվրդով ընթացքին բերմունքով արդարացի գժգոհանքներ օր օրի կը շատանան իր շուրջը եւ գանգվիմ անկումն ալ մօտալուտ է, պաշտպանութեան երկրորդ փորձ մըն ալ ըրիք, հայր ու որդի խարհեցաք պաշտպաններ ստեղծել տեղւոյն վրայ. սակայն ձեր սիրելի զաւակը չի կրցաւ օգտուիլ, այլ, ընդհակառակը, դժգոհներու թիւն աւելցուց. չէ՞ք զարմանար՝ երբ ըսենք թէ այդ պաշտպան կարծուածներն անգամ կը յայտարարեն որ թէեւ հանդուրժելի բան չէ, բայց ատեն մը պիտի համբերին. այս երանելիներուն տեսողութիւնն ալ սակէ անդին չանցնիր. հոգ չեն ըներ ա՛յ ազգ ժամանակին յումպաս վատնումը եւ ա՛յ ալ եկեղեցիին դրամը: Նախորդ Թաղ. Խորհրդը տեսնելով այս ամէնը եւ լկրէնալով զինքը ուղղութեան բերել, յանդգնեցաւ եւ լաւագոյն համարեց ընդդիմիր հրաժարելով ակամաս ու ենթակայ չլլալ ծնողաց ոմանց պառաւութիւն եւ ընդհանուր քննադատութեանց: Այսպէս ձեր գրելակերպը չի զօրեր ամենեին պարակլու այս ամէնը, որ տեսա ուշ կամ կանուխ երեւան ելաւ. չարաչար սխալում կայ, սիրելիս, երբ մեզմէ մեզանէրով հեռու ապրած ըլլալով՝ կը կարծէք թէ Ռոստոմեանցին բերանաբաց կը կլլէ ձեր այս կարգի տրամաբանութիւնները, ա՛յ, ընդհակառակը, ատ ալ իր աչքին նեռաւած փշի կը նկատէ եւ գիտէ կարող պաշտօնեաները գնահատել:

Աւանդական պատասխաններով իրատուն ունենալու փորձէր կ'ընէք. մենք չըսինք որ չորս ամսուան մէջ շատ բան չսովրեցուց ձեր տղան, այլ ըսինք ու կը կրկնենք որ անօրէն մը եթէ խղճմտամ է ու կարող, պէտք չէ շաբաթական տասը ժամ դասով բաւականանայ. ա՞ր տեսնուեր է ասիկա: Ռոստոմ ուղեցած է շատ փայլուն անօրէններ, որոնց քով Ձեր Հրանդը բաղդատութեան եզր չի կրնար ըլլալ: Իրար հաւկանք, մենք կ'ըսենք թէ անօրէնը պէտք է իր գիտցած կարգ մը ուսմունքները մեր զաւակներուն դասախօսէ, ուխտաւորեցնէ, չափաւոր յոգնութենէ չխրտչի. ներելի՞ է արդեօք աւելցնել թէ Ձեր գիտցած երգեցիի ուսուցչութեան եւ հիմակուանին մէջեւ լեռ կայ. ասոր համեմատելու համար պիտի բաւէր ուսումնասիրել արդի նախակրթարաններու կազմակերպութիւնը: Եթէ՝ փոխանակ այս ու այն թերթին խմբագրատունները վաղելու՝ մարդ անգամ մը ձեռք առնէ կազմական կանոնագիր ըսուած տետրակը, դիւրաւ պիտի համոզուի ի մէջ այլոց՝ անօրէն դասախօսներու զբաղմանց որակին ալ, քանակին ալ, չափին ալ վրայ, թէ օրինակի համար ի՛նչ հանգամանքներով օժտուած ըլլալու են անոնք, կարճ խօսքով, անօրէն–դասախօսարակը ի՛նչպէս պէտք է վարէ բարձրագոյն դասընթացքը: բայց աւելի՞ պարզ խօսինք. տիրացուի դասախօսութիւն չառնող ձեր զաւակը գիտէ՞ մայրենի լեզու, գիտութիւն թեւաբանութիւն, աշխարհագրութիւն եւն. դասախօսել. ասանց դէմ պատասխան ունի՞ տալու:

Դասերու օրակի խնդիր կը հանէք, այդ համամատութիւնը առաջ տանելով պիտի յանգինք այն եզրա՝ացութեան թէ շաբաթական երկու ժամու սքանչելի դասախօսութեամբ մը կարելի պիտի ըլլայ այնչափ «պղաբեր» ըլլալ, օրչափ կը կարծէք որ չպիտի կրնային ըլլալ շաբաթական 30 դաս աւանդող ուսուցիչներ: Մնայուն պաշտօնեայի մը ամբողջ տարադրելի ժամանակը վարձուած ըլլալով՝ կը զարմանանք թէ ի՞նչպէս նեռանց հանելու իր թաւիշ ու ժանեակէ գլխարկը, որ գլուխ–գործոցն էր Բարիզցի նարդիկի մը:

Պերճանքի ամէն դիւրութեանց վարժ աղնուականուհիի մը մեղկութեամբ, իր սպասին արուեստագիտական ծալլուածքը ուրեց, նշան ընելով աղջկան ու Մարի–ժանին, որպէս զի նստին: Իրր յարգանք՝ երկու աղջիկները ոտքի կեցած էին իրենց աթոռներուն առջեւ:

Ուշադիր դիտող մը պիտի ըմբռնէր հոտ պարզուող տեսարանին մանրամասնութիւնները:

Նախ իր հիացումը պիտի գրաւէր այդ ճաշասրահին չքեղ պարզութիւնը, քանդակուած ձեղունով, բաց գոյն ներկուած փայտեղէն կահերով զարդարուն պատերով, որոնց վրայ կը նշմարուէին երկու հիանալի պիւզեներ եւ աւելցած ճաշերը դնելու համար սեղան մը: Առանց պրոթոն կանգարծի մը չինածներն էին, անշուշտ անծանօթ մեռած, հակառակ արուեստի ճշմարիտ ներկայացուցիչ մը ըլլալուն:

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (13)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Ա.

ՊՈՒԱ–Տ'ԱՄՈՒՐԻ ՏՈՒՆԸ

— Եթէ երբեք ձեր ըրածը պատմէ նօտարը, ի՞նչ մնաց առաջ կուգայ ատկէ: Լաւ ու բարի գործ մը կատարած եք: Մարդ կը չիկնի՞ լաւ գործերուն հանդէպ: Թողէք որ ուղածը ըսէ այդ նօտարը: Իրեն վրայ այդպիսի բան մը պատմող չպիտի գտնուի երբեք:

— Բայց, մայրիկը ի՞նչ պիտի խորհի ատոր վրայ:

— Ուղածը թո՛ղ խորհի: Ի՞նչ փոյթ ձեզի:

— Լռէ՛, ընդմիջեց օրիորդ տը Ֆէրհուարն, տեսակ մը սարսափով, — մօրս վրայ է որ կը խօսիս:

Ժողովրդեան աղջիկ, իր բարութեան մէջ բիրտ, բնական հպարտութիւն ցոյց կու տար:

— Է՛հ, գիտեմ թէ ձեր մօրը վրայ կը խօսիմ: Պէտք է անմիջապէս ըսել որ ձեր մայրն է, որովհետեւ ոչ մէկուն մտքէն պիտի անցնի այդ բանը, միասին տեսնելով ձեզ:

— Մարի–ժա՛ն, գոչեց Իվօն ահաբեկած:

— Ա՛հ, բերնիս եկածը կ'ըսեմ, որովհետեւ չեմ կրնար դիմանալ, կը խեղդուիմ: Պէտք է որ ամէն ինչ պարզուի: Այո՛, գարշելի բան է հոս անցած դարձածը. միայն ե՛ս չեմ որ այսպէս կ'ըսեմ: Բարի մայր մը այսպէ՞ս ընելու է: Տիկինը իր ամբողջ դրամը կը գործածէ ի զուր պիտի պարակէ ձեզ՝ այդպիսի բանի մը համար, որուն դովեսաը պիտի ընէ ամէն մարդ: Արդարեւ, Իվօն շատ կը խօսիք եւ շատ կը գործէք: Քանաներու տարեկան չէ՞ք միթէ:

— Լռէ՛, ընդմիջեց օրիորդ տը Ֆէրհուարն, տեսակ մը սարսափով, — մօրս վրայ է որ կը խօսիս:

Ժողովրդեան աղջիկ, իր բարութեան մէջ բիրտ, բնական հպարտութիւն ցոյց կու տար:

— Է՛հ, գիտեմ թէ ձեր մօրը վրայ կը խօսիմ: Պէտք է անմիջապէս ըսել որ ձեր մայրն է, որովհետեւ ոչ մէկուն մտքէն պիտի անցնի այդ բանը, միասին տեսնելով ձեզ:

— Մարի–ժա՛ն, գոչեց Իվօն ահաբեկած:

— Ա՛հ, բերնիս եկածը կ'ըսեմ, որովհետեւ չեմ կրնար դիմանալ, կը խեղդուիմ: Պէտք է որ ամէն ինչ պարզուի: Այո՛, գարշելի բան է հոս անցած դարձածը. միայն ե՛ս չեմ որ այսպէս կ'ըսեմ: Բարի մայր մը այսպէ՞ս ընելու է: Տիկինը իր ամբողջ դրամը կը գործածէ

բահանդը բացորոշակի կը արամադրէ այդ կարգի ընթացաւարաններու քննութեանց ձեւը ու եղանակն ալ, զոր ատակոյս չկայ թէ պիտի յարգեն եւ գործադրեն բարձրագոյն նախակրթարան կամ լրացուցիչ դասընթացք ունեցող թաղերու Հոգաբարձութիւնները եւ Թաղ. Խորհուրդները:

Ուսումն. Խորհրդոյ ծրագրած Հրահանգին մէկ ուրիշ ուշագրաւ արամադրութիւնն ալ սա է որ աւարտական քննութեանց համար նախապէս հարցարաններ պիտի ղրկուին չրջանաւարա ունեցող վարժարանները, եւ պիտի հաղորդուին ուսանողներուն եւ ուսուցիչներուն մոլիս 15ին: Այս դրութիւնը բոլորովին նորութիւն մըն է, որ տակաւին կիրարկուած չէր ունեցած մեր վարժարաններուն մէջ: Ցուսալի է թէ արդիւնաւոր պիտի ըլլայ:

Հրահանգին ամէն արամադրութիւնները որոշ եւ յատակ ըլլալով հանդերձ, միայն կէտ մը կայ որ քիչ մը աղօտ է, այն է Ժ. յօդուածը, որ այսպէս խմբագրուած է.

«Գլխաւոր եւ կարեւոր նիւթերը, այս«սինքն Հայերէն, Օսմաներէն եւ Ֆր«ռանսերէն լեզուներն եւ ուսողու«թիւնը 10ի վրայ, իսկ մնացեալները «5ի վրայ կը նշանակուին (Ինչերը)»:

Եթէ այս յօդուածին իմաստն է հասկցնել թէ գլխաւոր եւ կարեւոր նիւթերուն մէջ յաջողելու համար պէտք է 10ը նիշ ստացած ըլլալ, իսկ մնացեալներուն մէջ 5ը բաւական է, արդիւնքը այն պիտի ըլլայ որ «գլխաւոր ու կարեւոր» չհամարուած առարկաներուն մէջ կէս առ կէս պակաս թիւ վաստակելով հանդերձ կարելի պիտի ըլլայ յաջողած համարուիլ, ըսել է աւելի պիտի նպաստաւորուին այդ կողմէ քննիչները: Սակայն վայելուած այդ դրութիւնը չա՞զդեր մի՞թէ ընդհանուր արդիւնքին վրայ: Ահա սա է մթին ու ազօտ մնացած կէտը, որ կարելի է թէ լուսաբանութեամբ մը կը պարզուի ի հարկին:

ՅՈՒՍԱԿ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ

«Շա՛տ չատ անգամներ յեղեղուած խօսքերէ մը» պիտի ըսէ ուշիմ ընթերցողը, եւ իրաւ ալ կեդրոնական Մնաուկ եւ յարակից բացատրութիւնները մեր մէջ ալ en vogue ըլլալէն ի վեր միշտ հեռապնդուած ու միշտ չյաջողուած գաղափար մըն է եղած՝ կրթական տուրք մը հաստատել կամ դաստիարակութեան համար եղած ծախքերուն փոխարէն հասայթի որոշ ու տեւական աղբիւրներ ընտրել: Առաջադրութիւններ ու ծրագիրներ միշտ անգործադրելի մնացած են, թէեւ Վարչութիւն ու Խորհուրդներ միշտ կը զբաղին կրթական խնդիրով զոր աւելի կամ նուազ յաջողութեամբ բանի մը կը նմանցնեն՝ գտնէ իրենց խիղճը հանդարտեցնելու համար:

Այսպէս, Պատրիարքարանը կը հոգայ Ուսումնական Խորհուրդին ծախքերը՝ կը վճարէ քարտուղարին տարեթոշակը, հրատարակուած պաշտօնական թուղթերու տպագրութեան եւ առաքման ծախքերը, եւայլն, որոնք թէեւ մեծ գումարներու չեն հասնիր, բայց վերջապէս մաս կը կազմեն Պատրիարքարանի միւս քաշքշուած պիւտճէին եւ գործը առաջ կը տարուի գէշ ազէկ: Ուրեմն, Պատրիարքարանը, առանց ուզելու կը հոգայ այդ ամէնը, առանց ունենալու կանոնաւոր եկամուտ, առանց նախատեսմանուած եկամտոյցի մը մէջ կրթական ծախքի գծելուխ մը որոշուած ըլլալու: Ես կը յիշեմ թէ ժամանակ մը այդ անունով՝ անուանական թիւ մը (կարծեմ տարեկան 50 ոսկի) նշանակուեցաւ, բայց Վարչութիւնները՝ աւելի գործնական սեպեցին հնչուն ձեւի մը չվերածել այդ թիւը, չուզեցին բան մը յատկացնել Ուսումնական Խորհուրդին: Անոր շալակը դրին կրթական բեռը, բայց՝ ինչպէս որ Խորհուրդին անդամակցութիւնը ձրի է, անանկ ալ (կը մտածուի անշուշտ) իր արոյնուները գործադրելու համար բարեյաջողութիւնները բաւական կ'ըլլան: Եւ իրօք ալ սա ասանկ կ'երթայ, գործը ինքնին կը քալէ, թէեւ միշտ քննադատութեան խիստ խարազանէ մը հալածական:

Բայց՝ Պատրիարքարանի Մնաուկին կրթութեան համար ծախսուած գումարը միշտ հանրութիւնն է որ կը վճարէ ա՛նուղղակի ձեւի մը տակ, եւ մանաւանդ հանրութեան ա՛յն դասակարգերը որոնք Թաղային վարժարաններէն կախում ունին, այսինքն աղքատ ու միջակ դասակարգերը. ունեւորը իր տղան ուղղակի կը ղրկէ՝ կրթել տալու համար, իսկ միջակորները՝ հանգամանքը օրուն տղան թաղին դպրոցը կը դաստիարակուի, ուղղակի կը նպատէ այդ դպրոցին՝ վճարելով թոշակը իր զաւկին: Եւ Թաղային դպրոցին պիւտճէն, որ սովորաբար միայն թոշակներով չէ որ կը գոցուի, իր բացմնացած պարտքերը կը գոցէ եկեղեցիին եկամուտներէն ու զանազան հասոյթներէն մաս մը իւրացնելով, բայց գիտենք թէ այդ եկեղեցական հասոյթներուն աղբիւրն ալ, կաթիլ կաթիլ հոսելով գոյացող այդ աղբիւրն ալ ժողովուրդին լուսայոյսն է որ կը կազմուի:

Մնաց որ վերջին տարիներս այս անուղղակի տուրքերէն զատ, կրթական ծախքերուն անունով գանձուած երկու տակ տուրքեր՝ միշտ միջակ դասակարգն է որ կը վճարէ, մանաւանդ հանրութեան մէջ կրթութեան համար աշխատող կամ ուսումնական մասն է որ կը վճարէ: Ուսուցիչը որ, իբրեւ կրթական պաշտօնեայ, կրթական հասոյթներով կը հոգացուի, ինքն է որ կը նպատէ կրթական տուրքին՝ երբ՝ վկայագիր առնելու առիթով՝ կը վճարէ տուրք մը: Նո՛յնը նաեւ չրջանաւարաններու համար, որոնք՝ էնտէֆ ընտանիքի զաւակներ՝ իրենց աւարտական վկայագիրը ստանալու համար բան մը կը վճարեն:

Այս ամէնը աչքի չի զարներ, որոշ ու կանոնաւոր ձեւի մը տակ չի ներկայանար, եւ անոր համա՞ր է որ նկատի չառնուիր աղբիւրը որ կը գոյացնէ այդ գումարը:

Խնդիր է գիտնալ թէ հարուստը, որուն զաւակը Թաղային տարբեր հաստատութեան մը մէջ կը խնամուի, իրաւունք ունի՞ ինքզինքը ջուրին վրայ եղ նկատելու, կրնա՞յ զերծ նկատուիլ հանրային կրթութեան սատարելու պարտականութենէն: — Չեմ կարծեր:

Բանի որ հասարակութեան մաս կը կազմէ ա՛ն ալ, քանի որ ան ալ ինծի չափ ու չատ տեղ ինծմէ ալ աւելի դիրք մը ունի համայնքին մէջ, քանի որ խորհուրդ, ժողով, Պատրիարքարան եւ այլ հանրահաստատութիւններ նոյն այդ հարուստին համար ալ հասարակաց են, քանի որ մէկ խօսքով քաղաքացիական իրաւասութիւններ ու դիրք ան ալ կը վայելէ, ուրեմն բարոյական՝ որքան նիւթական պարքն է անոր՝ մասնակցիլ նաեւ հանրային կրթութեան ծախքերուն, խնդիր չէ թէ անիկա իր զաւակը ուրիշ տեղ կը զրկէ, նոյն իսկ խնդիր չէ թէ զաւակ ալ չունենայ: Ասիկա ընկերային պարտականութիւններուն տարրական ու նախնական պայմանն է: Ու այս պարագիս մէջ ալ ունեւորը որ իր այս ընկերսիրական, մարդասիրական պարքերը կատարելու չի թերանար, ի հարկէ տեսակ մը բարձր

ԳՈՐԾԱՒՈՐԻՆ ԱՐԺԷՔԸ

Մարդկային գործունէութեան ամէն ճիւղերուն մէջ, գործաւորին արժէքը ու պաշտպանը լոկ իր արտադրած գործն է. այլապէս ամէն պաշտպանութիւն խարխալ է եւ կարճատեւ: Երբ լսեցիք որ անոր անվրդով ընթացքին բերմունքով արդարացի գժգոհանքներ օր օրի կը շատանան իր շուրջը եւ գանգվիմ անկումն ալ մօտալուտ է, պաշտպանութեան երկրորդ փորձ մըն ալ ըրիք, հայր ու որդի խարհեցաք պաշտպաններ ստեղծել տեղւոյն վրայ. սակայն ձեր սիրելի զաւակը չի կրցաւ օգտուիլ, այլ, ընդհակառակը, դժգոհներու թիւն աւելցուց. չէ՞ք զարմանար՝ երբ ըսենք թէ այդ պաշտպան կարծուածներն անգամ կը յայտարարեն որ թէեւ հանդուրժելի բան չէ, բայց ատեն մը պիտի համբերին. այս երանելիներուն տեսողութիւնն ալ սակէ անդին չանցնիր. հոգ չեն ըներ ա՛յ ազգ ժամանակին յումպաս վատնումը եւ ա՛յ ալ եկեղեցիին դրամը: Նախորդ Թաղ. Խորհուրդը տեսնելով այս ամէնը եւ լկրէնալով զինքը ուղղութեան բերել, յանդգնեցաւ եւ լաւագոյն համարեց ընդդիմիր հրաժարելով ակամաս ու ենթակայ չլլալ ծնողաց ոմանց պառաւութիւն եւ ընդհանուր քննադատութեանց: Այսպէս ձեր գրելակերպը չի զօրեր ամենեին պարակլու այս ամէնը, որ տեսա ուշ կամ կանուխ երեւան ելաւ. չարաչար սխալում կայ, սիրելիս, երբ մեզմէ մեզանէրով հեռու ապրած ըլլալով՝ կը կարծէք թէ Ռոստոմեանցին բերանաբաց կը կլլէ ձեր այս կարգի տրամաբանութիւնները, ա՛յ, ընդհակառակը, տատ ք իր աչքին նեռաւած փշի կը նկատէ եւ գիտէ կարող պաշտօնեաները գնահատել:

Աւանդական պատասխաններով իրատուն ունենալու փորձէր կ'ընէք. մենք չըսինք որ չորս ամսուան մէջ շատ բան չսովրեցուց ձեր տղան, այլ ըսինք ու կը կրկնենք որ անօրէն մը եթէ խղճմտամ է ու կարող, պէտք չէ շաբաթական տասը ժամ դասով բաւականանայ. ա՞ր տեսնուեր է ասիկա: Ռոստոմ ուղեցած է շատ փայլուն անօրէններ, որոնց քով Ձեր Հրանդը բաղդատութեան եզր չի կրնար ըլլալ: Իրար հաւկանք, մենք կ'ըսենք թէ անօրէնը պէտք է իր գիտցած կարգ մը ուսմունքները մեր զաւակներուն դասախօսէ, ուխտաւորեցնէ, չափաւոր յոգնութենէ չխրտչի. ներելի՞ է արդեօք աւելցնել թէ Ձեր գիտցած երգեցիի ուսուցչութեան եւ հիմակուանին մէջեւ լեռ կայ. ասոր համեմատելու համար պիտի բաւէր ուսումնասիրել արդի նախակրթարաններու կազմակերպութիւնը: Եթէ՝ փոխանակ այս ու այն թերթին խմբագրատունները վաղելու՝ մարդ անգամ մը ձեռք առնէ կազմական կանոնագիր ըսուած տետրակը, դիւրաւ պիտի համոզուի ի մէջ այլոց՝ անօրէն դասախօսներու զբաղմանց որակին ալ, քանակին ալ, չափին ալ վրայ, թէ օրինակի համար ի՛նչ հանգամանքներով օժտուած ըլլալու են անոնք, կարճ խօսքով, անօրէն–դասախօսարակը ի՛նչպէս պէտք է վարէ բարձրագոյն դասընթացքը: բայց աւելի՞ պարզ խօսինք. տիրացուի դասախօսութիւն չառնող ձեր զաւակը գիտէ՞ մայրենի լեզու, գիտութիւն թեւաբանութիւն, աշխարհագրութիւն եւն. դասախօսել. ասանց դէմ պատասխան ունի՞ տալու:

Դասերու օրակի խնդիր կը հանէք, այդ համամատութիւնը առաջ տանելով պիտի յանգինք այն եզրա՝ացութեան թէ շաբաթական երկու ժամու սքանչելի դասախօսութեամբ մը կարելի պիտի ըլլայ այնչափ «պղաբեր» ըլլալ, օրչափ կը կարծէք որ չպիտի կրնային ըլլալ շաբաթական 30 դաս աւանդող ուսուցիչներ: Մնայուն պաշտօնեայի մը ամբողջ տարադրելի ժամանակը վարձուած ըլլալով՝ կը զարմանանք թէ ի՞նչպէս նեռանց հանելու իր թաւիշ ու ժանեակէ գլխարկը, որ գլուխ–գործոցն էր Բարիզցի նարդիկի մը:

Պերճանքի ամէն դիւրութեանց վարժ աղնուականուհիի մը մեղկութեամբ, իր սպասին արուեստագիտական ծալլուածքը ուրեց, նշան ընելով աղջկան ու Մարի–ժանին, որպէս զի նստին: Իրր յարգանք՝ երկու աղջիկները ոտքի կեցած էին իրենց աթոռներուն առջեւ:

Ուշադիր դիտող մը պիտի ըմբռնէր հոտ պարզուող տեսարանին մանրամասնութիւնները:

Նախ իր հիացումը պիտի գրաւէր այդ ճաշասրահին չքեղ պարզութիւնը, քանդակուած ձեղունով, բաց գոյն ներկուած փայտեղէն կահերով զարդարուն պատերով, որոնց վրայ կը նշմարուէին երկու հիանալի պիւզեներ եւ աւելցած ճաշերը դնելու համար սեղան մը: Առանց պրոթոն կանգարծի մը չինածներն էին, անշուշտ անծանօթ մեռած, հակառակ արուեստի ճշմարիտ ներկայացուցիչ մը ըլլալուն:

(Շարունակելի)

բելի կը համարուի դպրոցին մէջ ժամեւորով աշխատիլ անգլիերէն սովրելու համար ինքնօգնութեամբ։

Ինչպէս կը տեսնուի, վարժարանի մը առաւօտեան զարգացման վերաբերեալ դասերուն մէջ մեծ բաժին ունենալու է տեսուչ մը. Ռուսաստ հարուստ չհասան մը Թող չկարծուի. քիչ դրամով շատ գործ տեսնող ուսուցիչներ կը փընտրուին, օ՛չ թէ շատ դրամով նշանակելի արդիւնք մը չցուցնող պաշտօնեաներ. տեսուչին քիչ դաս տալուն մէջ աշխատութենէ խուսափում կը տեսնենք պարզապէս։ Մենք ըսեր էինք թէ Ձեր դաւակը կեդր. Ուսումն. Խարհուրդէն վերկայեալ ըլլալու չէ. ասոր դէմ պատասխան ունի՞ք։ Եթէ վկայականչունի՞ ոչ օրէնքով պաշտօնեայ կ'ըլլայ ազգ. վարժարանի մը մէջ. կեդրոնը եթէ՝ տեղական ըլլայ իրաւութեան՝ կը թոյլատրէ արդիւնք։ Ինչո՞ւ բոլորովին լուռ կ'անցնիք այս կէտին վրայէն։ Դպրոցական ոլորտեալ կանոնագիրը չըսե՞ր թէ ոչ ոք արտօնեալ է վարժարաններու մէջ պաշտօն վարել, առանց ի ձեռին ունենալու ուսուցչութեան ձեռնհասութեան վկայական մը։

Սուրբենան արդէն տնօրէնութիւն ըսելով կը հասկնայ ճպատ ի ձեռին աղաղակերաց մէջ պտիլ, տնաբեկել խեղճերը եւ անխնայ ծեծել. ծեծի այս սովորութիւնը իրեն ունակութիւն մը եղած է, այն ատենն որ կը լանդշի ուսուցիչները եւս ծեծելու ելլել, եթէ միջամտողներ վայ չհանին։ Եւ յանկէ յանուանէ գրելու է արդեօք անունները բոլոր այն ծնողաց որ տնօրէնէն դժգոհելով իրենց տղաքը օտար վարժարան կը ղրկեն։

Նախորդ շրջանի անկանոնութիւնը մէջ բերելով ներկայ շրջանի համար օգուտ մը չի ծագիր ապահովաբար. մնաց որ անցեալ տարի դասական գործով մը քաղաքս գտնուելով՝ ձեր գոհունակութիւնը յայտնեցիք, Զեթիթճեան էֆ.ի հետ վարժարան այցելելով։

Տարեշրջանի սկիզբները առերեւոյթ անշահախնդրութիւն մը ցոյց տուաւ ձեր որդին, Թող. Խարհուրդին կը սպառնար թէ վարկենապէս կը լքէ իր պաշտօնը եւ Պոլիս կը մեկնի՝ եթէ ժողովուրդը գժգոհ ըլլայ իր պաշտօնավարութենէն. բայց այսօր որ այդ դժգոհութիւնը ընդհանուր է, բնա՛ւ հեռանալու կողմը չէ, այլ ընդհակառակը ամուր կառչած կը մնայ իր պաշտօնին եւ մինչեւ իսկ կը լսենք որ եթէ երբեք զինքը դադրեցնեն ալ իր պաշտօնէն՝ եկեղեցին կալուածները ծախելով կը գանձէ եղեր իր ապագայ ամսականները. աղէկ համարձակութիւն չունակը։

Դալով կիրակնօրեայ տանխօսութիւններուն՝ ատոնք բան մը չեն արժեր։ Ուրախ ենք յայտնելու որ տեղացի ուսուցիչները՝ ինչ որ ալ ըսուի անոնց անժխտելի արմանիքին վրայ սասեր ածելու մտաք՝ խղճմտութեամբ կ'աշխատին, ոգեւորութիւնն տեսնուած ու գնահատած է. այս մասին աւելին գրել տանոնց համեստութեան դէմ պիտի նկատէինք. միայն սաչափը աւելցնենք որ տանոնց բաղմաթիւ աշակերտներէն չատեր արուեստաւոր, ուսուցիչ, բժիշկ, դեղագործ, գրագիր եւայլն եղած են։

Ռոստոպո ԾՆՈՂԻ ՄԸ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Անգլիոյ չեզոքութիւնը։— Ռուսիոյ մէջ։— Պատերազմի գործողութիւնները։— Անգլիոյ մէջ։— Քորէա։— Ձեմուլբոյի ճակատամարտը։— Գերիների չինական դեսպանը։— Ռուսիա եւ Ֆրանսա։— Զանազան լուրեր։

Լոնտոն, 15 փետր.— (Մաքենի Թղթակցէն).— Այս տեղի լրագիրները կը հրատարակեն Նովոյէ Վրեմիայի մէկ յօդուածին համառօտութիւնը՝ ծանուցանող թէ ճապոնները ռուսական նաւատորմին վրայ կատարուած յարձակումին իբրեւ խարիսխ գործածած են Ուէյ-Հայ-Ուէյը, Զինու մէջ անգլիական նաւահանգիստ մը՝ Բորթ-Արթուրէն քիչ հեռուն։ Անգլիական լրագիրներէն չատերը բողոքեցին այդ յայտարարութեան դէմ, կծու քննադատութիւններ ընելով Նովոյէ Վրեմիայի դէմ։ Այդ յօդուածին առթիւ հարցապնդում մը կատարուեցաւ Լորտերու Ժողովին մէջ։ Արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանսդաուն յայտարարեց թէ այդ լուրը բոլորովին անհիմն է եւ շարամտութեան արդիւնք։ Նախարարական այդ յայտարարութեան վրայ քանի մը լրագիրներ նորէն սկսան խիստ քննադատութեանց՝ ռուս լրագիրներուն դէմ։ Օգտակար կը համարիմ յայտարարել թէ այդ լուրը որ այնքան՝ մլան սպառել տուաւ եւ այնքան կիրքեր գրգռեց, բնաւ Բեռերսպուրկէն եկած չէ, այլ Լոնտոնէն։ Նովոյէ Վրեմիա երկու օր առաջ Լոնտոնի մէջ ըսուածները ու գրուածները արտապէլէ դաս ուրիշ բան մը չբրաւ։ Արդարեւ փետրուար 9ին Սենք-Հէյմս Կազէթի նաւային փորձագէտը կը գրէր.— «Մեծին Բրիտանիոյ բարեացակամ չէզոքութիւնը արդէն ունեցաւ իր ազդեցութիւնը, վասն զի բնաւ տարակոյս չկայ թէ ճապոնական Թորփիլլաւորը Ուէյ-Հայ-Ուէյէն եկած են՝ իրենց յարձակումը կատարելու։» Բացարձակապէս համազուած եմ թէ Անգլիոյ մէջ բնաւ ամենափոքր փափաք մը չկայ ճապոնի օգնելու կամ չէզոքութիւնը բռնաբարելու։ Ուրեմն Լոնտոնի թերթին տուած լուրը զոր երկու օր եաքը Նովոյէ Վրեմիա արտատպեց, կարեւորութիւն մը չունի։ Պատճառ մը չկար որ ճապոնական Թորփիլլաւորները Ուէյ-Հայ-Ուէյ չգտնուէին երկուշաբթի օրը։ Ճապոն օ՛չ պատերազմ հրատարակեց եւ ոչ ալ վերջնագիր ղրկեց։ Նոյն իսկ Ուէյ-Հայ-Ուէյի բրիտանական իշխանութիւնները ատկէ տեղեկութիւն ունեցած չըլլային երկուշաբթի օրը —ինչ որ հաւանական չէ— այդ իրողութիւնը իրաւունք մը չէր տար անոնց՝ ծանուցանել ճապոնցիներուն որ իսկոյն մեկնէն։ Անգլիոյ կառավարութեան ու ժողովուրդին ընթացքը կատարելապէս ուղիղ եղած է եւ է։

Բեռերսպուրգ.— Հոս կացութիւնը բաւական ծանրակշիռ հանգամանք մը կը բաստնայ, ինչպէս ցոյց կուտան ատոյգ աղբիւրէ առնուած հետեւեալ լուրերը.— Անցեալ հինգշաբթի, առնուած ծանր լուրերուն հետեւանքով, զինուորական Խորհուրդ մը գումարուեցաւ որ մինչեւ իրիկուն տեւեց։ Կարելի պատասխանութեանց իբրեւ նախզգուշութիւն որոշուեցաւ ամբողջ բանակը պատերազմական վիճակի մէջ դնել, որպէս զի կարելի ըլլայ երեք կողմէ միանգամայն դիմադրել։ Անձնական բոլոր զօրագունդերը, Ա. զօրաբաժինին պատկանողներէն զատ, հրաման ստացան մեկնելու պատրաստ ըլլալու համար։ Ասանց մէկ մասը արդէն ճամբայ ելած է դէպի Մայրագոյն Արեւելք։ Անձնական զօրագունդերու թնդանօթաձիգներն ալ հրաման ստացան պատրաստ ըլլալու համար։ Միջազգային կնճռոտութիւններէ կը վախցուի։ Ամենէն կարեւոր լուրը այն է թէ ամերիկեան սպաներ կային ճապոնական այն մարտանաւերուն մէջ որոնք Բորթ-Արթուրի վրայ յարձակեցան։

— Բուրբաթքէն զօրավարը հրաժարեցաւ պատերազմական նախարարի պաշտօնէն։ Թուրքէստանի կուսակալ պիտի անուանուի։

— Մանչուրիոյ բանակին ընդհանուր հրամանատար կարգուեցաւ զօրավար Լինեվիչ։

— Բիրիլ ու Պորիս իշխանները խսկոյն պատերազմի դաշտը պիտի երթան։

— Նիւսվայրէն կը հեռագրեն թէ Պայքալ լիմին վրայ անուելի փոթորկի մը ծագեր է ճիշդ այն միջոցին երբ երկաթ գիծեր կը զետեղէին առուոյցներուն վրայ։ Ատոր հետեւանքը եղեր է սառոյցներու խըզումը երկու տեղերէ՝ Թանկոյէն քանի մը վերստ հեռուն, եղերքին վրայ, մէկ քանի մէթրի խոշոր ճեղքեր բանալով որոնք յետոյ գոցուեր են սառոյցի կտորներով։ Աշխատութիւնները դադրեր են քանի մը օրուան համար, վասն զի «Թրավէրս» չկար. «Թրավէրս»ի մեծ քանակութիւն մը Իրքուցքի մէջ գործածուած էր՝ ճամբան ամրապնդելու համար։ Անկարելի չէ սակայն որ Պայքալի գիծին չինութիւնը վազը ուշրաի, ինչպէս կը յուսացուէր։

— Նիւ-Յորք-Հերալտ կ'ըսէ թէ անմիջական պատերազմի մը պատճառ եղած է Ուքաղ մը որ կը հրամայէր մանչուրիական ամբողջ եղերքին վրայ ռուսական մաքսապետ սակացոյց մը հաստատել որ յունուար 1/13ին պիտի գործադրուէր։ Ամերիկեան դեսպանը ժամանակին իմացած էր այդ հրամանագրին ստորագրուիլը։ Ատիկա գրեթէ եղաւ պատճառը պատերազմին որ Մ. Նահանգաց ու Ճապոնի կողմէ փութացում մը առաջ բերաւ՝ վաւերացնելու Զինու հետ կնքուած դաշնադրութիւնները։ Մ. Նահանգները կը պահանջեն որ Զինու անկախութիւնը ճանչցուի, ինչ որ կը նշանակէ թէ Ռուսները հեռանալու են Մանչուրիայէն։

Լոնտոն.— Ճապոնական դեսպանատունը կը յայտարարէ թէ որ եւ է տեղեկութիւն չունի՝ Վլատիվոսթոքի նաւամարտին նաւերուն խորտակումը մասին։ Դեսպանատունը միւս կողմէ կը կարծէ թէ Լոնտոնի քանի մը շաբաթաթերթերուն տրուած իբրեւ թէ պաշտօնական այդ լուրը արդիւնք է Թոքիոյէն Լոնտոնի վաճառատան մը հասած հեռագրին զոր լեռայ ուրիշ հեռագիր մը հերքեց։ Նոյնքան ստոյգ ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ փետրուար 11ին ռուսական չորս յածաւորակներ կը գտնուէին Զուսկարուի նեղուցին մէջ, կ'ուզեկցէին փախադրանաւի մը որ Վլատիվոսթոքէն մեկնած էր։ Թոքիոյէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ առնք ընկղմեր են 710 թանոնոց ճապոնական շոգենաւ մը՝ ամբողջ նաւաստիներով։ Տէյլի Մէյլ ալ կ'իմանայ Զէմեւլբոյի իր թղթակցէն թէ ճապոնական թորփիլլաւոր այդ երեք նաւերը ընկղմեր են Ավամարի մէջ, ճապոնական նաւահանգիստ՝ հաքատաթէի դէմը՝ Զուսկարու նեղուցին միւս կողմը։ Նեկղաքիէն կը գրեն թէ ճապոնները գրաւեր են Ղարվէնեան Լէնգա, Ամբիվ, Սենքիա՝ Սոբաա ու Ակիօ շրջանները որոնք առնուս բեռցած էին Մանչուրիա տանելու համար։

— Ռուսական Մանչուրիա փոխադրանաւը կը նորոգուի Նակազաքիի նաւահանգիստին մէջ, բայց պիտի չկրնայ մեկնիլ մինչեւ այն պայմանաժամուն զոր ճապոն որոշած է թշնամի նաւերուն՝ հեռանալուն համար հետեւաբար փետրուար 16ին պիտի գրաւուի։

— Քանի մը օր առաջ ծանուցուեցաւ թէ ռուսական կամաւոր նաւատորմին վրոնեց շոգենաւը որ անցեալները Վլատիվոսթոքէն մեկնած էր, ճապոնները ձեռքը ինկեր է։ Այդ լուրը սխալ էր. երեկ իրիկուն Բնդերպուրկէն առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Վրոնեց անմիջապէս ազատուած ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ փետրուար 11ին ռուսական չորս յածաւորակներ կը գտնուէին Զուսկարուի նեղուցին մէջ, կ'ուղեկցէին փախադրանաւի մը որ Վլատիվոսթոքէն մեկնած էր։ Թոքիոյէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ առնք ընկղմեր են 710 թանոնոց ճապոնական շոգենաւ մը՝ ամբողջ նաւաստիներով։ Տէյլի Մէյլ ալ կ'իմանայ Զէմեւլբոյի իր թղթակցէն թէ ճապոնական թորփիլլաւոր այդ երեք նաւերը ընկղմեր են Ավամարի մէջ, ճապոնական նաւահանգիստ՝ հաքատաթէի դէմը՝ Զուսկարու նեղուցին միւս կողմը։ Նեկղաքիէն կը գրեն թէ ճապոնները գրաւեր են Ղարվէնեան Լէնգա, Ամբիվ, Սենքիա՝ Սոբաա ու Ակիօ շրջանները որոնք առնուս բեռցած էին Մանչուրիա տանելու համար։

— Ռուսական Մանչուրիա փոխադրանաւը կը նորոգուի Նակազաքիի նաւահանգիստին մէջ, բայց պիտի չկրնայ մեկնիլ մինչեւ այն պայմանաժամուն զոր ճապոն որոշած է թշնամի նաւերուն՝ հեռանալուն համար հետեւաբար փետրուար 16ին պիտի գրաւուի։

— Քանի մը օր առաջ ծանուցուեցաւ թէ ռուսական կամաւոր նաւատորմին Վրոնեց շոգենաւը որ անցեալները Վլատիվոսթոքէն մեկնած էր, ճապոնները ձեռքը ինկեր է։ Այդ լուրը սխալ էր. երեկ իրիկուն Բնդերպուրկէն առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Վրոնեց անմիջապէս ազատուած է։ Նոյնքան ստոյգ ուրիշ հեռագիր մը հերքեց։ Նոյնքան ստոյգ

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Սանիէի աստիճան որուեցաւ Վիանի առեւտրական գործակատար Ալի Ռէմալ էֆ.ի եւ Դրաշէրի գաւառին Թղթակցութեանց տեսուչ Մուսթաֆա էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ Տիւզճէ գաւառակին Թաղապետական բաժնի Լաղոգիթ Պարսա էֆ.ի։

— Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան որուեցաւ Դրաշէրի գաւառին Թաղապետութեան նախագահ Շէյխ Մուսթաֆա էֆ.ի։

— Լիագաթի արծաթ չքադրամ՝ Բեռայի ասպիկանութեան գումիսէրներէն Մէհմէտ Թէվֆիգ էֆ.ի։

ՐՈՒՄԵԼԻԻ ՆԱՀԱՆԴՆԵՐԸ. — Իգսամ հանեւեալը կ'արտասպէ Նոյէ Ֆրայէ Բէհսէէն. — «Սէլանիկի ռուսական ու աւստրիական հիւպատոսները, հարկ եղած տեղերը մատուցած տեղեկագիրներով, յայտարարած են թէ որոշումները մեծ հեղինակութեամբ ու փութկոտութեամբ կը գործադրուին։»

— Մանատզրի նահանգին մէջ ասպատակող Թալա անուն աւազակապետը ու ինը ընկերները իրենց ղէնքերով ձերբակալուեր են։

— Ճումայի Պալայի, Սէրէզի ու Բաղլըբի պուլկար փախստականներէն առաջերկու հոգի իրենց ծնողավայրը դառնալով, տեղական կառավարութեան գրքութիւնը դիմեր են։

— Սերպ կառավարութիւնը իմանալով որ պուլկար աւազակապետ Սարաֆով մոտերս Պէլկրատ պիտի ժամանէ, խիստ հրամաններ տուաւ ամէն կողմ որ այդ աւազակապետը չընդունուի սերպիական հողը։

— Վեհ. Սալթանը, գնահատելով Եանեայի կուսակալ Օսման Ֆէյզվի փաշայի բարեաց ծառայութիւնները, բարեհաճեցաւ իր կայս. բարեւները հաղորդել տալ անոր։

— Ներսպական լրագիրներուն մէջ հրատարակուած հեռագրի մը նայելով, փետրուար 12ին (Ն. Տ.) կայս. զինուորները Ճումայի Պալայի մօտ պուլկար աւազակներու խումբի մը հանդիպելով, աւազակներէն տասերկուքը սպաններ են։ Մնացեալներն ալ ցիրուցան եղեր են։

— Բուլգէրի նահանգաց ընդհանուր քննիչին մէկ տեղեկագրին վրայ, կայս. Իրատէ մը հրամայեց երկրագործական ու առեւտրական սենեակներ հաստատել նոյն նահանգներուն մէջ հարկ եղած տեղերը։

—Օսմանիէ գաւառակին Բուսին ու Լատմիր գիւղերէն Անտոն Միլատին ու Էֆթիմ Տիմիթրի որոնք Պուլկարիա փախած էին, ղղջալով անցեալները վերադարձեր, տեղական կառավարութեան դիմեր եւ իրենց տեղերը վերահաստատուեր են։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Ռուսիոյ դեսպանը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ–Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց Նախարարին հետ։

—Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին մէջ ֆրանսական պատուիրակ Պ. Պերժէ, երէկ, Բ. Դուռը գնաց եւ տեսակցեցաւ Մեծ–Եպարքոսին հետ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, հարիւր լիսուն հազար օսմ. ոսկի տուաւ քաղաքային հանդուսաեան թաշակի սնուցիչին, ամսաթաշակներու կանոնաւոր վճարումը ապահովելու համար։

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՈՒ վերակազմութեան համար Բեռայի կառավարիչին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը կանոնագիր մը կը պատրաստէ՝ Կ. Պոլսոյ ոստիկաններու վերակազմութեանը եւ անոնց պարականութիւններուն նկատմամբ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԸ. — Օսմ. կառավարութիւնը պաշտօնապէս մեծ տէրութեանց դէսպիճներուն հաղորդեց 1903 սեպտեմբերի այն կայս. հրամանագիրը որ կը հաստատէ հանրային պարտքի միացումը եւ 1881 Մարտերդմ 8 եւ դեկտ. 20ի հրամանագրին տրամադրութիւնները։ Այդ մասին կարգիներու փոխանակութիւն մը կատարուեր է այն տէրութեանց միջեւ որոնց հպատակները օսմ. արժեթուղթեր ունին։

ՍԱՄՍՈՆ ԿՂԶԻՆ. — Պեռական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամներէն Շեւրզի պէյ որ կայս. Իրատէի մը համաձայն Սամսոն կղզին գացած էր՝ կարգ մը քննութիւններու կատարման համար, պաշտօնը աւարտած ըլլալով, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց եւ ուղղակի կայս. Պալատ գնաց։ Շեւզրի պէյ յետոյ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ–Եպարքոսին հետ։ Պեռական Խորհուրդի նախագահէն Շեւրզի պէյ որ կայս. Իրատէի մը հրամանով Սամսոն կղզին գացած էր՝ կարգ մը քննութիւններու կատարման համար, պաշտօնը աւարտած ըլլալով, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց եւ ուղղակի կայս. Պալատ գնաց։ Շեւզրի պէյ յետոյ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ–Եպարքոսին հետ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, հարիւր լիսուն հազար օսմ. ոսկի տուաւ քաղաքային հանդուսաեան թաշակի սնուցիչին, ամսաթաշակներու կանոնաւոր վճարումը ապահովելու համար։

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՈՒ վերակազմութեան համար Բեռայի կառավարիչին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը կանոնագիր մը կը պատրաստէ՝ Կ. Պոլսոյ ոստիկաններու վերակազմութեանը եւ անոնց պարականութիւններուն նկատմամբ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԸ. — Օսմ. կառավարութիւնը պաշտօնապէս մեծ տէրութեանց դէսպիճներուն հաղորդեց 1903 սեպտեմբերի այն կայս. հրամանագիրը որ կը հաստատէ հանրային պարտքի միացումը եւ 1881 Մարտերդմ 8 եւ դեկտ. 20ի հրամանագրին տրամադրութիւնները։ Այդ մասին կարգիներու փոխանակութիւն մը կատարուեր է այն տէրութեանց միջեւ որոնց հպատակները օսմ. արժեթուղթեր ունին։

ՍԱՄՍՈՆ ԿՂԶԻՆ. — Պեռական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամներէն Շեւրզի պէյ որ կայս. Իրատէի մը համաձայն

ՅՕԳԱՑԱՒ ԵՒ ՅՕԳԱՏԱՊ

ԱՊԱՀՈՎ ԲՈՒԺՈՒՄ
ԿՕՏԻՆԱՅԻ ԸՄՊԵԼԻՈՎ

Պատրաստուած Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական-արքայական համապարանի տարրաբաններէն
Ռ. ԵՒ Ժ. ԿՕՏԻՆԱՅԻ կողմէ

Յօդատապային բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս գլխու ցաւ, ջղացաւութիւն, մէջքի ցաւ, կռնակի ցաւեր եւ ծունկերու ցաւեր արմատական կերպով կը բուժուին ԿՕՏԻՆԱՅԻ դարմանով։

Ամբողջ Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչ Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ., Գալաֆեան խան թիւ 5։

Կը գտնուի նաեւ Վիէնայի Գասապեան էֆ.ի դեղի մթերանոցը եւ բոլոր գլխաւոր դեղարանները։

Գաւառները երեք չիշէն պակաս չի ղրկուիր

Գաւառներու համար կը փնտռուին պատուաւոր եւ գործունեայ գործակալներ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրոշազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՊԷՍԹ

ԿԵՆՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Այն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ ժահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի տակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամագիրի ու մանչ աղայոց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԻ ԱՌԱՋ ԱՆԴԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐՆ ԱՋԲԷ ԱՆՇԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆԴԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ԶԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Մեր գործակալը Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գալաֆեան խան, թիւ 5. Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՈՐԴԻՐ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆԻ
Պոլիս Պառնաբաս խան

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ տակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ. գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Գանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Դարա Մուսքաֆա փողոց թիւ 4
30—104

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԱՐ ԵՒ ԱԲԵՆԱԿԱՐԵԻՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՑԻՒ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Ձուլ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Դեկտեմբեր 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխառութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000 էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրեալց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլոր մինչեւ հիմա ուրչ որ է ընկերութենէ կը յանձնուած ի խնդիրն աւելի տարածման և շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ տնտիպելի է, ապա գրաղման, ճամբորդութեան, մանաւանդ տարեկներուն և պատանեաց, ամենասպառնութեան և մինչեւ իսկ պատերազմի առեն։ Տիեզերական բոլոքը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ 3 տարի ապահովագրեալին վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագրեալն հաշուի առնելու. այս փոխառութեանց գումարներդ դատ դատ նշանակուած են բոլորին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումներդ դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետոյ մեռեալ ապահովագրիներդ 5 տա. 100 տոկոսով հանդերձ վճարելի. մէկ տարեվերջ ընելէ յետոյ իրաւունք կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, ապրելու որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հաստատուի ամբողջութեամբ. առանց կարգի առնելու անկախար մեռած ապահովագրիներդ։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 տա. 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ամբողջ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒՍԻՏՕՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Գլխաւոր Գործակալ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս, Հուքիմ խան
Մայրաքաղաք փողոց, Վիքթորիա խանի Գրասենեակ

ՄՈՍ

ՇՈՒՐՋԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլի Ֆոռսոյի. Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օգակնացաւ։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամսէդ	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէրպիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Գանոբուս	3000	Բէրա	2250
Յորս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասրընի	1500
Մաքիսիթա	2500	Գիւլէա	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՈՒՍԻՏՕՆ և ԸՆԿ.
Ռուքիմ խան
ՋԼՕՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
191 31 Ճէյմս Սթրիդ Լիվերբուլ

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՍԹԱՑԹԻՂ
THE SINGER MANUFACTURING ie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց ամրակունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքաղրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար Զարյը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարդիս պէյ Տիւզ օղլուի առունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՐՋԵՆԱՒԻՐ
Ընդարձակ Հրլի և Գոլսոյ եւ Օսթայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Գոգա	1011	Մալմս	724	Բոգարթս	186
Ալէքթ	3607	Գոնկս	2906	Գրոսնս	1695	Մարբենկ	2273	Սարֆս	1113
Անճէլս	1541	Գարսս	895	Հիրս	775	Մարգէլլս	3709	Ֆիբիս	1735
Արիսգս	2271	Ֆիտս	4311	Հիտալիս	1581	Միթրատս	3557	Միլֆս	1193
Պասանս	1822	Ֆօսֆնս	937	Հինտու	3720	Միլս	1057	Մաէրս	1300
Գորտոնս	1264	Ֆուրս	2383	Հորատիս	3600	Մոնպէլլս	1735	Քասսս	1328
Գրաֆս	1076	Ֆրաքս	1713	Հանսէր	595	Մուրիլս	2419	Ռ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնս	841	Ֆինամս	504	Իսակս	2354	Նէրս	1083	Քօքիս	3827
Գընֆիալս	4431	Իպրս	2464	Իտանս	5540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Դէլրս	1671	Նյուորտս	1520	Ֆիլնս	1080	Ինիարիս	4026	Թօրրիս	487
Դաիիրսս	1337	Նրաքս	1841	Ֆլէտս	1053	Օրլանս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէտ	1244	Ֆիտս	954	Ֆոլբինս	2397	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ֆիլանա	1828	Ֆօվնս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1239
Գիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիսլեթ	2223	Վօլթուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանոնս	2272	Բիանլս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Գալիէս	3060	Լիվերպուլս	1643	Բոլս	1613	Զէրս	1200
Գոլրատս	4235	Գիքտոս	1243	Լորէնցս	3191	Բօմէս	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած է։
Քլիս չոգենաւը. նաւապետ Սընկ։
Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս կը սպասուի։
Հարեսիս չոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, մարտ 3ին։
Դիմել առ գլխաւոր Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՍՕՆ
Թիւ 22—24. Քեւրիւտ Մեհմէտ խան Ղալաթիա 277

ՇՈՒՐՋԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Մ. ԱՐՈՓԷԱՆ ԵՒ ՀԱՄԱՏԵՂԵՆ
Ն. ԲԱԳԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՊՈՍՏՈՒԱԾ ՇՈՒՐՋԵՆԱՒԻՐ

Փետր. 23ին Միսկրէի, Մարսիլիոյէն։
» 29ին Սիրիասի, Սեւ Ծովէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետր. 24ին Միսկրէի Սամսոն, Տրապիզոն Պաթում և Նովոռոսիսք։
Մարտ 1ին Սիրիասի ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Ջրմանք ուղղակի Բարիզի համար։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Ցեղեկութիւնները համար դիմել Գրասենեակին Թաք Հանէ Գալաթա մաս։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

Ծանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնցային հեւուանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնարքի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՌԹ. ՍԹԷՓՈՒԼԻ

ՅԱՐՏ. ԼԷՕԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՒՐՋԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
իսկ Բրուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող օգ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլամիա	3500
Ամէրիկան	10500	Էմիրշիրն	3500
Քէսարիան	10500	Արրժ.ան	3000
Լանքաստրիան	9000	Ամէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Ֆոլօմպիան	8000	Աֆրիկան	2500
Ջորջիան	8000	Անտալուզիան	2500
Կասպոնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէպանան	2000
Ֆալէրմիան	3700	Մինեօ	900
Վամօնիան	3700	Գբորգս	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	8[illegible]
Ֆատիան	3500		

Ապրանքի աւելորդն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ. ԷՖՕՒԱՐ ԼԱՆՏՈՆԴԷՆ
Ղալաթիա, քարտէզին վրա մաքսատան հին տեղը
600 Արտանաւոր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖՅԱՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վենափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի. արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քաբաքէյ Ղալաթիա

Գործակալ, Գոլսոյ կողմը Օսմ. Գանքայի մասնաճիւղը Եէնի Ճամի Հապուղը փողոց Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Գոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօխ
Մաբրուճճիլար, Զարյզը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	Ֆր.	191,934,57
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	»	32,467,172
Վճարումներ՝ բանի վիճակներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադարձումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	»	426,499,043
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	»	52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝
ԷՖՕՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Մէյտանէրգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիատի խան եւ Մէյմէնէթլի խան, թիւ 8։

ԲԱՐԻՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի

ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1821ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընդհանուր գործակալ ԷՖՕՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 37—52

COMP. RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնները

Ծուխիս
Գշ. 3/16 Սեպտեմբեր ժամը 10ին առտու։ Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Փիրա, Թարապլուս-Շամ, Գէրուն, Յաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եր. 5/18 Օտէսա ժամը 10ին առտու։
Շբ. 7/20 Մէրսէյիս, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10ին առտուն։ Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ԿՈՒՆԱՐԴ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ
Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլի եւ Արեւելեան միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Եվրոպիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սարսանիա	13900	Քարթաղոնիա	4341
Լուքանիա	12950	Վէրոն	3229
Լամբանիա	12950	Բաալպ	2945
Ալուիանիա	8345	Թէրնիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբերիա	2935
Իմբրուլիա	8120	Սամարիա	2552
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ալբանի	7269	Նէբրասքի	16 1

Սարակսսա չոգենաւը, նաւապետ Իլլէն, Լիվերբուլէն հոս կ'ելլայ սպասուի փետր. 20ին ընդհանուր վաճառքով։
ՀՈԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Գալաթա Քեմերալտի խան, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթա Քեմերալտի փողոց։ 255

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1903 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) կիրակի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԵՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 Խառ. Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 223 Խառ. Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շեհիր	ժմ.	3	—
12	42	» Կեօքճէ Քասրը	»	2	20
1	39	» Սապանճը Բունար	»	1	38
2	33	» Ակարսնա	»	12	42
3	15	» Զէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյէր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլիկէօլ Համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Գէօյիւք Զօպանլար	»	8	20
7	36	» Զայ	»	7	33
8	21	» Իսկիշէհիր	»	6	40
8	45	» Եասխան	»	6	15
9	16	» Աղ Շէհիր	»	5	53
9	48	» Ալաբիւ գէօյ	»	5	13
10	30	» Զավուշճը գէօյ	»	4	35
11	8	» Իսկին	»	4	3
11	55	» [illegible]ալը-Եէնը	»	3	9
12	50	» [illegible]էքայ-Ինի	»	2	27
1	22	» Մէյսան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	ժմ. Գոնեա	մկն.	12	—
իրկն.				առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԵՀԻՐ ԷՆԿԻՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 Խառ. Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 121 Խառ. Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
1	—	մկն. Էսկի Շեհիր	ժմ.	11	—
1	44	» Ագ Գունար	»	10	18
2	24	» Այլբիւ Քէօյ	»	9	46
3	4	» Գէյիւք Ապուր	»	8	58
4	9	» Սարիքէօյ	»	8	1
4	58	» Գիշէր	»	7	4
5	35	» Սապիէր	»	6	27
6	9	» Գէյիւք Քէսիրիւ	»	6	—
7	3	» Բօլաթլի	»	5	16
8	21	» Մալի Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սէնճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմ. Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
իրկն.				առտ.	

ԱԼԱԵՌՈՆՏԷՆ ՓԷՕՔԱՀԵՆ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 Խառ. Առտու		Թ. 324 Խառ. Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 Խառ. Առտու		Թ. 323 Խառ. Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
2	35	12	45	մկն. Ալաեառնա	ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմ. Քեսթանէնա	մկն.	1	40	11	45

ՀԱՄԻՏԻԼ—ԱՏԱ-ԲԱՂՃԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 Խառն Առտու		Թ. 424 Խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 Խառն Առտու		Թ. 423 Խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
6	30	8	—	մկն. Համիտիէ	ժմ.	6	—	7	30
6	48	8	18	ժմ. Ատա-Բաղճա	մկն.	5	42	7	12